

Veiligheid bij pionieren

Je eigen keuken bouwen op kamp, een toren bij de JOTA of die nieuwe poort voor je terrein. Met hout en touw kun je de meest bijzondere bouwwerken maken.

De wet

Bij pionieren kun je te maken krijgen met het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en de Arbo-wet.

Speeltoestel

Onder speeltoestellen worden inrichtingen voor ontspanning of vermaak verstaan, die niet voorzien zijn van een mechanische aandrijving maar waarbij uitsluitend van zwaartekracht of fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt. Het Speeltoestellenbesluit verplicht de maker van een permanent speeltoestel om dit te laten keuren. De beheerder van een speeltoestel moet dit regelmatig op gebreken controleren en hiervan een logboek bijhouden.

Laat je kinderen als onderdeel van het spel onder toezicht een speeltoestel maken, dan is het Speeltoestellenbesluit niet van toepassing. Ook tijdelijke objecten vallen buiten de reikwijdte van het besluit. Maak je een pionierobject dat niet als speeltoestel gebruikt wordt, dan heb je ook niet met deze regelgeving te maken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om keukentafels, zendmasten, vlaggenstokken, kunstobjecten en poorten.

Hoogte

Ga je de hoogte in met het maken van een pionierobject, dan krijg je te maken met aanvullende regelgeving. De regels rond het werken op hoogte in de Arbo-wet zijn nog van toepassing op vrijwilligerswerk en dus op Scouting.

In alle gevallen moet je voldoen aan je zorgplicht en ervoor zorgen dat er op een veilige manier gebouwd wordt.

Suggesties

- ✓ Ga regelmatig met de jeugdleden pionieren en begin met eenvoudige objecten, zodat de kinderen spelenderwijs de sjorringen en knopen leren.
- ✓ Zorg dat je materiaal goed onderhouden wordt en in orde is.
- ✓ Zorg voor voldoende begeleiding bij het bouwen van een pionierobject.
- ✓ Maak je een speeltoestel, dan is ook begeleiding bij het gebruik belangrijk.
- ✓ Ga je grotere pionierobjecten maken, maak dan van tevoren een tekening en maquette.
- ✓ Blijft een object langer staan, controleer dan regelmatig de stevigheid van sjorringen en zorg dat speeltoestellen niet zonder toezicht gebruikt kunnen worden.
- ✓ Let bij het bouwen op je eigen veiligheid, de veiligheid van de bouwers en eventuele omstanders. Zet eventueel het bouwterrein af.
- ✓ Ga alleen aan de slag met ingewikkelde objecten als je zeker weet dat jullie hiertoe in staat zijn.
- ✓ Ga je de hoogte in, zorg dan dat jullie op de hoogte zijn van de noodzakelijke zekeringstechnieken en er voldoende gezekerd wordt met goed materiaal.

Checklist

Vorbereiding

- Er heeft iemand eindverantwoordelijkheid voor de bouw.
- Er is voldoende kennis aanwezig voor het maken van knopen en sjorringen.
- Het te bouwen pionierobject is afgestemd op de leeftijd van de bouwers/gebruikers.
- Er is een constructieschets en een lijst van de benodigde materialen.
- Het aantal personen – kinderen/volwassenen – dat tegelijkertijd van het object gebruik kan maken, is vastgesteld.
- Het hout en touw is deugdelijk voor het te bouwen pionierobject.
- Er is voldoende pionierhout en -touw.
- Het pionierwerk kan in de beschikbare tijd gerealiseerd worden.
- Planning en taakverdeling zijn vastgesteld.
- De locatie is geschikt (ondergrond i.v.m. valdemping, risico voor omgeving).

Bouwen

- Er is voortdurend leiding en coördinatie aanwezig tijdens het bouwen.
- Alle materialen zijn aanwezig.
- Er is een goede taakverdeling.
- Er wordt in groepjes gewerkt.
- Hoge objecten worden op de grond gebouwd en later overeind getakeld.
- Men is tijdens het bouwen op hoogte gezekerd.
- De stabiliteit is tijdens het bouwen voldoende.
- Er worden verankeringen toegepast.
- De juiste sjorringen en knopen voor de betreffende constructie worden gebruikt.
- Er is een EHBO-kist en er is telefoon voor calamiteiten aanwezig.

Controle en testen

- De stabiliteit (en indien nodig verankering) is goed.
- De sjorringen en knopen zijn goed aangebracht.
- De draagkracht en veerkracht is voldoende.
- Bij hoge objecten is extra zand aangebracht t.b.v. de valdemping.
- Er is een vangnet aangebracht of er zijn zekeringsfaciliteiten.

Gebruik

- Er is voortdurend toezicht en begeleiding.
- Er wordt toezicht gehouden op het maximaal aantal personen dat tegelijkertijd op het object is.
- Het pionierobject wordt regelmatig gecontroleerd.
- De ondergrond kan een val voldoende dempen.

Nazorg

- Het pionierobject wordt na gebruik weer onder toezicht en gecontroleerd afgebroken.
- De materialen worden direct opgeruimd, ter voorkoming van struikelen en andere risico's.
- Het pionierobject wordt, als het blijft staan, voldoende afgeschermd tegen gebruik zonder toezicht en voorzien van waarschuwingsborden.

Meer informatie

- ✓ Infoblad *Speeltoestellenbesluit* – www.scouting.nl – Bestuur & organisatie – Regelgeving – Infobladen
- ✓ Handboek *Pionieren* – www.scoutshop.nl
- ✓ Knopenboeken – www.scoutshop.nl
- ✓ *Welpenkompas* – www.scoutshop.nl
- ✓ *Scoutskompas* – www.scoutshop.nl

